

**Stanowisko Prezydium OPZZ
w sprawie wsparcia niezależnych związków zawodowych Białorusi
podczas 111. sesji Międzynarodowej Konferencji Pracy**

19 kwietnia 2023 r. minął rok od masowych aresztowań liderów białoruskich niezależnych związków zawodowych. Impulsem do ostatecznego zamknięcia kwestii istnienia demokratycznego ruchu zawodowego dla reżimu Łukaszenki były żądania kierownictwa Białoruskiego Kongresu Demokratycznych Związków Zawodowych (BKDP), aby zaprzestać działań wojennych i wycofać wojska rosyjskie z terytorium Białorusi oraz Ukrainy. Na Białorusi zlikwidowano wszystkie demokratycznie działające związki zawodowe, a działalność związkowa - poza ramami prorządowej federacji związków zawodowych - jest obecnie zakazana.

24 marca 2023 r. Sąd Najwyższy Białorusi zdecydował o podtrzymaniu wyroków wydanych na koleżanki i kolegów z BKDP. Pomimo silnego zaangażowania społeczności międzynarodowej, w tym między innymi: Europejskiej Konfederacji Związków Zawodowych (ETUC), Paneuropejskiej Rady Regionalnej (PERC) i OPZZ potępiających tę decyzję i wzywających do silnego wsparcia dla niezależnych białoruskich związkowców, sytuacja nie uległa zmianie. Co więcej, powszechną i okrutną praktyką stały się aresztowania niezależnych związkowców.

Do chwili obecnej rząd Białorusi nie poinformował o podjęciu żadnych kroków w celu odwołania środków ustawodawczych i innych środków prowadzących bezpośrednio lub pośrednio do zdelegalizowania niezależnych związków zawodowych, pomimo wcześniejszych pilnych wezwań do poszanowania praw związkowych i praw człowieka. W listopadzie 2022 r. do rządu Białorusi skierowała Rada Administracyjna Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP). Ponadto, pomimo wielokrotnych próśb, nie otrzymano też dostępu do osób zatrzymanych w celu ustalenia okoliczności ich aresztowania oraz warunków przetrzymywania.

Wyrok Sądu Najwyższego Białorusi zapadł w tym samym tygodniu, w którym Rada Administracyjna MOP podjęła decyzję o przedłożeniu na Międzynarodowej Konferencji Pracy w czerwcu tego roku rezolucji na podstawie paragrafu 33. Konstytucji MOP. Jej celem jest zapewnienie przestrzegania przez rząd Białorusi zaleceń komisji śledczej MOP w odniesieniu do Konwencji nr 87 dotyczącej wolności związkowej i ochrony praw związkowych, jak również Konwencji nr 98 odnoszącej się do stosowania zasad prawa organizowania się i rokowań zbiorowych.

Prezydium OPZZ wzywa przedstawicieli polskiego rządu oraz przedstawicieli organizacji pracodawców z Polski do solidarności ze związkami zawodowymi i poparcia projektu rezolucji Międzynarodowej Konferencji Pracy, która będzie obradowała w Genewie podczas 111. sesji w czerwcu 2023 r.

W związku z powyższym wzywamy między innymi do poparcia:

- zorganizowania przez MOP na przyszłych sesjach specjalnego posiedzenia Komitetu ds. stosowania konwencji i zaleceń w celu omówienia stosowania

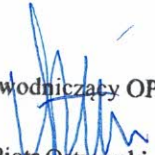
Konwencji nr 87 i 98 przez rząd Białorusi oraz realizacji zaleceń komisji śledczej;

- zachęcenia rządów do zrewidowania, w świetle wniosków komisji śledczej, stosunków, jakie mogą utrzymywać z rządem Białorusi i podjęcia odpowiednich kroków w celu zapewnienia, że rząd Białorusi nie będzie mógł wykorzystywać tych stosunków do utrwalenia lub rozszerzania naruszeń praw pracowniczych w zakresie wolności zrzeszania się, jak również do wdrożenia przez Białoruś zaleceń komisji śledczej, w tym stworzenia klimatu sprzyjającego wolności zrzeszania się;
- zapewnienia przestrzegania zasady *non-refoulement*, jednej z najważniejszych zasad międzynarodowych, która stanowi, że osoby, której odmówiono przyznania statusu uchodźcy, nie wolno deportować do kraju, gdzie groziłoby jej niebezpieczeństwo prześladowania. Biorąc pod uwagę, że obrońcy związków zawodowych i obrońcy praw człowieka są na Białorusi zagrożeni prześladowaniem, zapewnienie respektowania tej zasady jest konieczne;
- wezwania rządu Białorusi do pilnego przyjęcia trójstronnej misji MOP w celu zebrania informacji na temat realizacji zaleceń komisji śledczej i późniejszych zaleceń organów nadzorczych MOP, w tym wizyty u niezależnych przywódców i działaczy związkowych przebywających w aresztach lub więzieniach.

Swoim wezwaniem Prezydium OPZZ chce zwrócić uwagę na sytuację naszych koleżanek i kolegów, którzy zostali skazani na karę więzienia — od 1 do 9 lat. Ponad trzydziestu związkowców zostało wpisanych przez obrońców praw człowieka na długą listę więźniów politycznych na Białorusi, która zawiera nazwiska aż 1460 osób. W ciągu ostatnich dwóch lat reżim Łukaszenki zlikwidował ponad 700 organizacji oraz inicjatyw publicznych. Skazani działacze związkowi znajdują się na listach ekstremistów i terrorystów. Każdego dnia słyszymy o kolejnych aresztowaniach, torturach, rewizjach i grzywnach na terenie Białorusi, gdzie terror stał się integralną częścią życia.

Wsparcie to jedno z najskuteczniejszych narzędzi, dzięki któremu pracownicy oraz związki zawodowe mogą walczyć o swoje prawa i interesy. Dlatego ponownie wzywamy do obrony bezkarnie niszczonych związków zawodowych. Masowe aresztowania, prześladowania i zastraszanie pracowników są makabrycznym przykładem lekceważenia podstawowych praw człowieka, który nie może pozostać bez odpowiedzi.

Prezydium OPZZ

Przewodniczący OPZZ

Piotr Ostrowski